

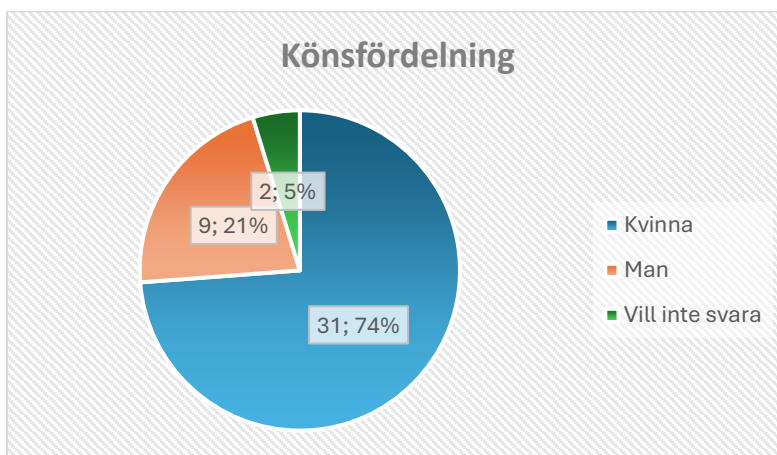
Slutkonferens 12 september

Sammanställning av utvärderingsfrågor

Projektet Stärkt samverkan för mänskliga rättigheter i Västerbotten arrangerade den 12 september 2024 en slutkonferens på temat *"Respekt för rättigheter- hur vi skapar ett gott liv för alla"*. Plats: Sara Kulturhus, Skellefteå. Antal deltagare: 119 personer. En digital utvärdering skickades till samtliga deltagare. Totalt 42 personer valde att svara på utvärderingsfrågorna som bestod av sju frågor.

Fråga 1 - Könsidentitet

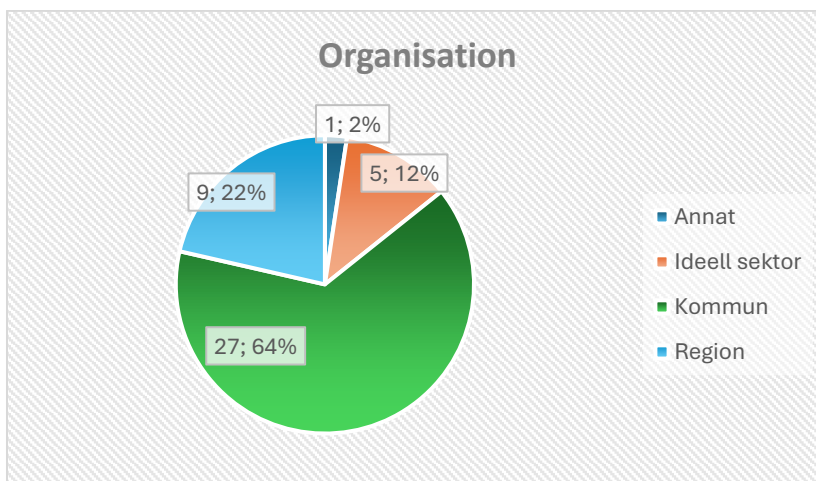
Med kön avsågs könsidentitet - det den svarande själv känner sig som.
Svarsalternativ: man, kvinna, icke-binär eller vill inte svara.

Det var 31 kvinnor (74%) och 9 män (21%) som svarade på enkäten. Två personer (5%) valde att inte svara på frågan om könsidentitet.

Fråga 2 - Organisation

Den andra frågan gällde vilken organisation deltagaren representerade.
Svarsalternativ: Kommun, Region, Ideell sektor eller Annat.

Majoriteten av de svarande representerade regionen, 27 personer (64 %), nio personer representerade kommuner (22%) och fem personer representerade ideell sektor(12%).

Fråga 3 – kunskaper i mänskliga rättigheter

Den tredje frågan innebar att skatta den egna kunskapen om mänskliga rättigheter. Frågan formulerades enligt följande:

I sin årsrapport 2024 lämnar Institutet för mänskliga rättigheter bland annat följande rekommendation: *"/.../ Sverige behöver göra mer för att öka medvetenheten hos offentliga myndigheter på alla nivåer, särskilt regional och kommunal nivå, om deras ansvar för att respektera och upprätthålla de mänskliga rättigheterna.*

Skatta dina kunskaper i mänskliga rättigheter som ett kärnuppdrag i offentlig sektor. Skala 1-6 där 1 innebär "inga kunskaper" och 6 innebär "mycket goda kunskaper".

Kunskap om mänskliga rättigheter som ett kärnuppdrag i offentlig sektor varierar. En majoritet, 25 av 42 svarande skattade sina kunskaper som goda (4). Endast tre personer (7%) skattade sina kunskaper som mycket goda (6).

Fråga 4 – Utvecklingsmöjligheter

Frågan formulerades enligt följande: *Lämna gärna exempel på utbildningsinsatser, erfarenhetsutbyten och liknande som du tror kan stärka dig i din roll och ditt uppdrag som tjänsteperson i offentlig förvaltning och/eller som skulle bidra till utveckling i den verksamhet du verkar inom?*

Deltagarnas svar kan sammanfattas kring begrepp som mer kunskap, samverkan, tydlighet från ledningshåll och individperspektiv. Här nedan sammanfattas deltagarnas svar följt av några citat.

- Kunskap

Avseende kunskap efterfrågades gemensamma utbildningar både inom den egna förvaltningen och tillsammans med andra aktörer såsom Region Västerbotten, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att nämna några. Många uttryckte en önskan om att få ta del av andra professioner, uppdrag och verksamheter. Det gavs även förslag på passande forum för kunskapshöjande insatser som till exempel workshops, webbtidningar, konferenser och löpande diskussioner och dialoger. Citat:

Skulle gärna se en gemensam insats på kontoret med tex en digital utbildning och efterföljande workshop eller diskussion.

- Samverkan

Här betonades vikten av löpande utbildningsinsatser i kombination med samtal, reflektion och samverkan. Samverkan med andra verksamheter och organisationer i form av nätverksträffar, fortbildningar och samtal var också något som nämndes. Vissa av deltagarna uttryckte en önskan om att börja praktisera rättighetsbaserat arbete för att införskaffa kunskap och egna erfarenheter av själva görandet. Citat:

Samarbete över gränser, så man kan hjälpa individer vidare eller överbrygga klyftor.

- Ledning och styrning

Vikten av kunskapshöjande insatser riktade till chefer och politiker poängterades. Deltagarna efterfrågade en ökad förståelse från ledningshåll avseende verksamhet, lagrum och det offentliga skyldigheter i förhållande till människors rättigheter.

Kunskap hos ledning och politik så att de kan navigera mellan: regeringsformen, europakonventionen, funktions- och barnrättskonventionen, LSS och SoL, agenda 2030, diskrimineringslagstiftningen med flera. Så de förstår vad som är en skyldighet för kommunerna, vad som skiljer mellan lag och konventioner och inte endast fastnar för första bästa begreppsvärld. Då skulle vi som tjänstepersoner bli bättre förstådda.

- Individperspektivet

Sist men inte minst lyftes vikten av att lyssna in personer med funktionsnedsättnings egna röster och en önskan om att få ta del av goda exempel som varit normbrytande och trotsat normativa föreställningar och beteenden. Det fanns även önskemål om att bjuda in funktionsrättsföreningar i ett möte med tjänstepersoner i syfte att starta dialog och att identifiera vilka hinder som finns i kommunen för personer med funktionsnedsättning.

Mer utbyte med användare av stöd.

Fråga 5 – möjligheter och hinder

I fråga fem efterfrågades vilka möjligheter och hinder som deltagarna ser för införandet av ett systematiskt rättighetsarbete i sin organisation samt att också gärna lämna exempel.

- **Möjligheter**

Identifierade möjligheter var människors engagemang och en generell vilja att det ska fungera och bli bra för alla. Deltagarna såg många möjligheter i arbetet med ett systematiskt rättighetsarbete i organisationen till exempel genom att frågan finns med i årshjulet som chefer ska arbeta efter, många engagerade medarbetare och kollegor, tillgång till bra kunskapsmaterial och att det redan finns en tydlig politisk arena för dessa frågor som underlättar arbetet med rättighetsfrågor. Öppna dörrar och fysiska möten lyftes som en möjliggörare i arbetet. Någon nämnde sin organisation som en möjliggörare där beslutsvägarna var korta och medarbetarna hade stor påverkansmöjlighet vid anställningar och anpassningar. Exploratoriet i Skellefteå lyftes som ett gott exempel på verksamhet som fler borde satsa på.

Möjligheter finns, men allt handlar om prioriteringar. Alla behöver förstå vikten av detta och att det blir extra viktigt när vi snabbt har närmat oss ett mycket mer mångkulturellt samhälle.

- **Hinder**

Som hindrande faktorer nämndes ledarskap och en tröghet i organisationen samt avsaknad av uppföljning och utvärdering. Vidare betonades att det är för få som tar stegen till tvärsektorieell samverkan och rättighetsfrågor prioriteras inte av politiken. Flera saknade en tydlig ansvarsfördelning för att genomföra arbetet på ett bra sätt. Andra hindrande faktorer som nämndes var låg kunskapsnivå, bristande ekonomiska förutsättningar, tidsbrist och avsaknad av en struktur för arbetet. Bredden i rättighetsfrågorna upplevdes som ett hinder då frågorna sträcker sig över flera förvaltningar och inte passar dagens arbets sätt som beskrivs som "stuprör":

Möjligheterna är många om man kan lyfta på locket kring nuvarande hinder. Våra stuprör och skyggglappar för vad som står utanför vårt eget är tydliga hinder. Även sekretessen är ett hinder som vi behöver lyfta och prata om hur vi ska kunna arbeta över stuprören utan att för den skull tänja på sekretessen.

Minskad mänsklig kontakt som en konsekvens av AI:

För lite personlig kontakt med människor som söker hjälp. Även kommunens insatser har tyvärr blivit mer av digitala tjänster utan personlig kontakt, t.ex. försörjningsstöd.

Det fanns även röster som lyfte styrkan i AI och VR- teknik som resurser till offentlig sektor för att öka kunskapen om olika funktionsvariationer.

Fråga 6 – Konferensens höjdpunkter

Här fick deltagarna möjlighet att svara på frågan om vad som var bäst med konferensen "Respekt för rättigheter?"

Många svarade att de var nöjda med upplägget, konferensen var ett bra forum för att nätverka, intressanta föreläsare, programmet var varierat och det var en fin bredd på talarna. Många uppskattade de goda exemplen från verkligheten. Nedan presenteras ett axplock av deltagarnas favoritmoment i konferensen, citat:

De många perspektiven från vetenskap/forskning och exempel från verkligheten. Variationen mellan dessa flätade samman ämnet på ett bra sätt.

Jag tycker föreläsningarna av Bengt Westerberg och Mats Tyrstrup var de bästa.

Brittis berättelse var fin/tänkvärd, Tärnabys fritidsledare var inspirerande. Önskar att fler fick ta del av deras självklara "alla ska med-tänk". Denna del hade gärna fått ta mer tid. Även Mats (?) föreläsning var givande.

Personligen gav nog etik-föreläsningen mig mest, ur ett lärandeperspektiv. Skulle älska att fortsätta diskutera etik, utifrån demokrati och mänskliga rättigheter. Skillnader/ likheter. Förutsättningar/hinder

Mats Tyrstrup. Inspiration från Tärnaby, Kultur som verktyg för elevhälsa.

Några svar beskrev förmiddagen som bättre än eftermiddagen och hänvisade till teknikstrul och att talarna borde ha fått längre tid under eftermiddagspassen.

Intressanta föreläsningar under förmiddagen, eftermiddagen blev stressig då de som föreläste inte fick tid. Hellre färre föreläsningar och längre tid på varje.

Fråga 7 – övrigt

Bland de övriga kommentarer som många av deltagarna lämnade gavs bland annat återkoppling på förbättringsåtgärder. Det handlade bland annat om tidsbrist, teknikstrul, avsaknad av tid till diskussioner och reflektioner för publiken samt en önskan om att nå ut till fler.

För många punkter på eftermiddagen. Teknikstrul. För lite tid tillägnat reflektion och interaktion med publiken (typ kräva av publiken att vi tänker till utifrån det vi hört och sett, exempelvis genom att säga att nu måste alla skriva ner vad ditt nästa steg i arbetet för samverkan/MR kommer vara). Hur kan man ordna en konferens där de som inte redan är "lärda" deltar?

Mänskliga rättigheter i relation till alla de äldre som har olika stöd-, vård- och omsorgsinsatser nämndes inte med en enda stavelse under hela dagen, vilket var lite provocerande givet konferensens namn ("ett gott liv för alla"). För visst räknas väl ändå våra äldre in i gruppen "alla"..?

Hade förväntat mig någon form av återkoppling kring genomförda workshops. Sista passet under dagen hade kunnat utgå till förmån för en sådan återkoppling.

Tänker att det är bra att vara tydlig om vad som man pratar om - Mänskliga rättigheter är ju väldigt brett och innefattar många olika sorters rättigheter. Dagen handlade om funktionsrätt, som förstås ingår i mänskliga rättigheter, men fortfarande bara är en del.

Deltagarna var generellt sett mycket nöjda med dagen i sin helhet och tackade för en bra, givande och inspirerande konferens tillika ett bra konferensprogram. Här betonades också att arbetet med mänskliga rättigheter är mycket viktigt. Detta illustreras i följande kommentarer, citat:

Så trött på dagar av karaktären av att, nu måste vi jobba på ett innovativt, nytt sätt. Så tack för att ni genom dagen på olika sätt belyser att det bara är individen själv som kan berätta vad som faktiskt är ett bra stöd, och vikten av att skapa goda relationer!

Tack för en fint anordnat dag med superbra innehåll.

Tack för en bra och givande dag, mycket glad att jag deltog :)

Bjud in politikerna nästa gång. Det behövs en uppfräschning av kunskap. Mycket bra jobbat med konferensen och modereringen, heja er!

Svaren på enkäten har i sin helhet bidragit till värdefull information gällande konferensens utformning och genomförande men också i upplevd kunskap i rättighetsfrågor bland deltagarna och vad professionen själva anser att de saknar eller skulle behöva för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter inom sitt uppdrag.